

clàssic

«Discurs de la independència»

Patrice Lumumba
Líder de la independència
del Congo.
(1925-1961)

Patrice Lumumba va ser una figura imprescindible de la independència de l'actual República Democràtica del Congo i del ressorgir nacional de l'Àfrica. Fill d'una família humil, fou primer ministre del Congo Belga i impulsor de la unitat africana contra el colonialisme i de la lluita per la llibertat i el benestar de les persones. El 1960 aconsegueix la independència del seu país, amb el discurs que reproduïm i que va representar una guia per a tota una generació d'africans, per la força de les paraules de denúncia del colonialisme, la pobresa i les desigualtats socials, i també per dir-se davant del Rei de la potencia colonial que havia ocupat el Congo. I aquest dia que representava l'inici d'una nova època pel país i per Àfrica, es va convertir en l'inici de la seva fi. Interessos dels estats colonialistes i dels seus oligopolis, i la dinàmica de la Guerra Freda, el van convertir en un objectiu clar. Tan sols un any després de ser escollit i fent front a un cop d'Estat i a una guerra civil, Lumumba va ser empresonat i executat. La independència real del Congo és el seu llegat evident; pel camí hi van caure els drets a la vida digna, la superació de la pobresa i la unitat africana.

«A tots vosaltres, amics meus, que heu lluitat incansablement al nostre costat, us demano que feu d'aquest 30 de juny de 1960 una data il·lustre que dureu gravada per sempre al vostre cor, una data el significat de la qual explicareu amb orgull als vostres fills, de manera que aquests donin a conèixer als seus fills i nets la gloriosa història de la nostra lluita per la llibertat.

Perquè aquesta independència del Congo, per bé que es proclama avui d'acord amb Bèlgica, país amic amb el qual el tracte és d'igual a igual, cap congolès digne de tal nom no pot oblidar mai, tanmateix, que ha estat conquerida per la lluita, una lluita diària, una lluita ardent i idealista, una lluita en la qual no hem escatimat ni la nostra força, ni les nostres privacions, ni els nostres patiments, ni la nostra sang. Es tracta d'una lluita que fou de llàgrimes, de foc i de sang, de la que n'estem profundament orgullosos, perquè fou una lluita noble i justa, una lluita essencial per acabar amb l'humiliant esclavatge que ens fou imposat per la força.

Aquesta va ser la nostra sort durant 80 anys de domini colonial, i les

nostres ferides són encara massa fresques i massa doloroses perquè les puguem expulsar de la nostra memòria.

Hem conegut el treball esgotador exigint a canvi de salaris que no ens permetien menjar per satisfer la nostra gana, ni vestir-nos, ni tenir un allotjament digne, ni criar als nostres fills com a éssers estimats. Coneixíem les ironies, els insults, els cops que havíem de patir al matí, al migdia i al vespre, perquè érem negres. Qui oblidarà que a un home negre se li deia «Tu», certament no com a un amic, sinó perquè l'honorable «Vostè» estava reservat només per als blancs?

Hem conegut les nostres terres saquejades en nom de textos presumptament legals, que només reconeixien el dret dels més forts; hem sabut que la llei mai va ser la mateixa, segons si es tractava d'un home blanc o d'un home negre, indulgent per a uns, cruel i inhumana per a altres. Hem conegut el sofriment atroç dels desterrats per tenir opinions polítiques, o per les seves creences religioses: exiliats de la seva pròpia pàtria, llur male-

dicció fou verdaderament pitjor que la mort. Hem sabut que a les ciutats hi havia cases magnífiques per als blancs i cabanes ruïnoses per als negres. Hem patit que un negre no s'admetés ni als cinemes, ni als restaurants, ni a les anomenades botigues europees o que un home negre viatgés al mateix casc de les barcasses, als peus del blanc a la seva cabina de luxe.

En fi, qui oblidarà els afusellaments en els quals van morir tants dels nostres germans, o els calabossos on es van llançar brutalment aquells que no es volien sotmetre a un règim d'injustícia?

Tot això, germans, ho hem patit profundament, però tot i això, nosaltres que hem estat encarregats de dirigir el nostre estimat país pel vot dels vostres representants electes, nosaltres que hem sofert en les nostres carns i en els nostres cors l'opressió colonialista, us diem que d'ara endavant tot això s'ha acabat.

La República del Congo ha estat proclamada i el nostre estimat país està en mans dels seus propis fills. Junts, germans i germanes, iniciarem una

nova lluita, una lluita sublim que portarà el nostre país a la pau, a la prosperitat i a la grandesa. Establirem la justícia social junts i procurarem que tothom rebi una compensació justa pel seu treball.

Mostrarem al món què pot fer l'home negre quan treballa en llibertat i convertirem el Congo en el centre d'influència de tota Àfrica.

Vetllarem perquè les terres de la nostra pàtria beneficiïn realment als seus fills. Revisarem totes les lleis del passat i en farem de noves que siguin justes i nobles.

Posarem fi a l'opressió del pensament lliure i procurarem que tots els ciutadans gaudeixin de les llibertats fonamentals que es recullen a la Declaració dels Drets Humans.

Eliminarem de manera efectiva qualsevol discriminació i donarem a tothom el lloc just que li valgui la seva dignitat humana, el seu treball i la seva dedicació al país.

Farem regnar no pas la pau dels canons i de les baionetes, sinó la pau dels cors i de les bones voluntats.

I per tot això, benvolguts compatriotes, podreu estar segurs que no només podrem comptar amb les nostres enormes fortaleses i riqueses immenses, sinó també amb l'assistència de molts països estrangers, la col·laboració dels quals acceptarem, sempre que sigui lleial i no busqui imposar-nos cap política, sigui quina sigui.

En aquest sentit Bèlgica, que entenent finalment el rumb de la història, no ha intentat oposar-se a la nostra independència, està disposada a concedir-nos la seva ajuda i amistat, i s'acaba de signar un tractat en aquest sentit entre els nostres dos països, iguals i independents. Aquesta cooperació, n'estic segur, beneficiarà totes dues nacions. Per la nostra banda, tot restant vigilants, sabrem respectar els compromisos lliurement acordats.

Així, tant a l'interior com a l'exterior, el Congo, la nostra estimada República que el meu govern crearà, serà un país ric, lliure i pròsper. Però per aconseguir aquest objectiu sense demora, a tots els legisladors i ciutadans congolesos, us demano que m'ajudeu amb totes les vostres

forces. Us demano a tots que oblideu les disputes tribals que ens esgoten i que arrisquen a fer-nos menyspreats a l'estranger. Demano a la minoria parlamentària que ajudi el meu govern amb una oposició constructiva i que es mantingui a les vies estrictament legals i democràtiques.

Us demano a tots que no reculeu davant de cap mena de sacrifici per assegurar l'èxit de la nostra grandiosa empresa. Finalment, us demano que respecteu incondicionalment la vida i la propietat dels vostres conciutadans i dels estrangers establerts al nostre país. Si la conducta d'aquests estrangers deixa res a desitjar, el nostre sistema de justícia els expulsarà ràpidament del territori de la República. Si per contra, la seva conducta és bona, se'ls ha de deixar en pau, perquè també treballen per la prosperitat del nostre país.

La independència del Congo marca un pas cap a l'alliberament de tot el continent africà.

El nostre govern fort, nacional, popular, serà la salvació d'aquest país. Convido tots els ciutadans congolesos, homes, dones i infants, perquè

treballin decididament amb l'objectiu de crear una economia nacional pròspera que consagri la nostra independència econòmica.

Homenatge als lluitadors de la llibertat nacional!

Visca la independència i la unitat africana!

Visca el Congo independent i sobirà!» ■

